

[Ministeren for kulturelle anliggender]

midler til en efterbehandling af tidligere grave, og de konsekvenser, dette vil få.

Erenbjerg (S):

Jeg skal indledningsvis på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne give udtryk for, at vi er helt enige i intentionerne i det radikale venstres forslag om retablering efter råstofudvinding. Alt for mange steder rundt om i landet skæmmes landskabet af sporene af en for længst afsluttet råstofudvinding.

Lykkeligvis vedtog folketingsrådet i lov af 7. juni 1972, at der skulle foretages retablering af de arealer, hvor der fandt råstofudvinding sted. Det var en naturlig videreførelse af landbrugsloven af 1967 og naturfredningsloven af 1969, idet der i henhold til begge disse love i nogle tilfælde har været stillet krav om retablering efter råstofudvinding. I hvor høj grad disse forpligtelser til retablering er blevet fulgt, vil vi søge belyst gennem udvalgsarbejdet.

Fredningsstyrelsen er for nuværende i gang med at foretage en kortlægning ikke blot af den råstofudvinding, der finder sted i dag, men også af de arealer, hvor der tidligere har fundet råstofudvinding sted. For nuværende er det usikkert, hvor mange ikke retablerede arealer der findes, men det er ganske givet et betydeligt antal. Inden denne kortlægning er tilendebragt, er det derfor ikke muligt at beregne de økonomiske konsekvenser af en gennemførelse af et eventuelt lovforslag.

Vi er enige med det radikale venstre i, at en lov med det foreliggende sigte kan have nogle ikke ubetydelige beskæftigelsesmæssige konsekvenser, ligesom vi er enige i synspunkter vedrørende de landskabelige værdier.

Jeg skal i den forbindelse ikke undlade at gøre opmærksom på, at de ikke ubetydelige midler, som landets kommuner har afsat til beskæftigelsesmæssige foranstaltninger, både for så vidt angår de unge arbejdsløse som de langtidsledige, udmærket ville kunne anvendes til retablering af nogle af disse områder, ligesom man vel også kunne påregne, at ejere af landbrugsarealer, der kan have en helt klar interesse i, at sådanne områder omdannes til landbrugsjord, vil være positive ikke bare i tanke, men også i økonomisk forstand.

I bemærkningerne til forslaget nævnes problemet med hensyn til fjernelse af de tyske bunkers fra anden verdenskrig. Disse er som oftest beliggende på offentlige arealer, og derfor vil kommunerne her uden store vanskeligheder, for så vidt angår det formelle – det tekniske skal jeg lade ligge – kunne gå i gang med en fjernelse.

Vi ser som sagt med megen sympati på forslaget, men ønsker at afvente den kortlægning, som fredningsstyrelsen er i gang med og de deraf følgende økonomiske konsekvensberegninger, men vi vil gerne tilsige vores støtte til et positivt udvalgsarbejde angående dette spørgsmål.

Thorndahl (FP):

Dette radikale beslutningsforslag om retablering efter råstofudvinding virker mest som en løs idéskitse. De økonomiske og praktiske konsekvenser er overhovedet ikke belyst, og et eventuelt behov er heller ikke søgt dokumenteret i de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

Vi fik med råstofloven af 7. juni 1972 retableringshjemmel for de fortsatte udvindinger. Ved revisionen af loven i maj 1977 udbyggedes disse bestemmelser yderligere. Der kan derfor være grund til at afvente udviklingen, inden man eventuelt udvider ordningen yderligere, bl. a. fordi en tilskudsordning under alle omstændigheder vil indeholde betydelige praktiske og juridiske vanskeligheder.

Fremskridtspartiet må derfor på det foreliggende grundlag afvise beslutningsforslaget.

Derimod giver forslaget jo en udmærket anledning til at se på, hvorledes den nuværende lovgivnings retableringsbestemmelser rent faktisk er blevet administreret. Som det vil være ministeren bekendt, har jeg haft lejlighed til at studere, hvorledes Fyns amtsråd administrerer loven.

Fyns amtsråd havde af bekvemmelighedshensyn under påberåbelse af loven af 1972 udarbejdet et sæt standardvilkår med 20 punkter, som ekspeditions-mæssigt og helt uden sammenhæng med den enkelte sag anvendes helt generelt. I skrivelse af 2. september 1976 oplyser amtsrådet bl. a. følgende til entreprenør Ingemann Hermansen:

»... for så vidt angår de fastsatte vilkår af disse standardvilkår, der efter råstoflovens ikrafttræden og i medfør af denne pålægges